

* EPISTOLA II (OLIM I)

BONIFACII PAPÆ II AD EULALIUM ALEXANDRINUM
EPISCOPUM.

De reconciliatione Carthaginensis Ecclesiæ.

Bonifacius episcopus Eulalio coepiscopo salutem.

Olim ab initio tantam percepimus a beato Petro a ostolorum principe fiduciam, ut habeamus auctoritatem universali Ecclesiæ (auxiliante Domino) subvenire, et quicquid nocivum est auctoritate apostolica corrigere et emendare. Ad hoc enim divinæ dispositionis (dispensationis) provisio gradus diversos et ordines constituit esse distinctos, ut dum reverentiam minoribus potioribus exhiberent, et potiores minoribus dilectionem impenderent, una concordie fieret ex diversitate contextio, et recte officiorum generaretur (gereretur) administratio singulorum. Neque enim universitas alia poterit ratione subsistere, nisi huiusmodi magnus eam differentie ordo servaret. Quia vero quæque creatura in una eademque æqualitate gubernari vel vivere non potest, cælestium militiarum exemplanos instruant (exemplar nos instruit): quia dum sicut angeli, sint archangeli, liquet quia non

* *Epistola*]. Hac epistola dicitur, a temporibus Bonifacii et Cælestini pontificum, Africanam Ecclesiam, propter invisum ipsi modum prosequendæ appellationis ad sedem apostolicam interpositæ, opera Aurelii Carthaginensis episcopi schismate divisam esse ab Ecclesia Romana, neque ulterius illi communicasse usque ad tempora Bonifacii papæ secundi; cum Eulalio Carthaginensis episcopus, pro inennda concordia et recuperanda Romanæ Ecclesiæ communionem, prædicto Bonifacio libellum supplicem obtulisset, et sic ad communionem rediisset. Quæ omnia commentitia sunt et notorie falsa.

Nam manifestum est communionem Africanæ Ecclesiæ a Bonifacio I, Cælestino eorumque successoribus permultis usque ad Bonifacium II, ne quidem ad unius diei spatium, aut horæ unius momentum intercisam fuisse. Aurelius et qui cum eo vivebant Cælestino communicaverunt, ut patet ex fine epistolæ synodice illius quam ex concilio Africano ad ipsum dederunt, ubi sic scribunt: *Dominus noster sanctitatem vestram ævo longiore orantem pro nobis custodiat, domine frater*. Quæ sane mutæ pacis, concordie et communionis catholice symbola, in formati usurpari solita, ad pontificem, velut schismaticum non scripserit, si a Romanæ Ecclesiæ unione se præcidissent: maxime cum, teste Augustino, epistola 162 et 163 prædicta verba ad catholicos duntaxat, non ad schmaticos scribi consueverint. De Augustino Aurelii collega scribit Cælestinus epistola ad episcopos Gallicie, capite 2: *Augustinum sanctæ recordationis virum, pro vitæ suæ meritis in nostra comunione semper habuimus*, etc. Capreolum Augustini successorem, sacrosancto œcumenico concilio Ephesino, adeoque universæ Ecclesiæ, per litteras et legatos, ibidem honorifice acceptos, communicasse, videre est ex notis ejusdem concilii supra. Successores Africanæ Ecclesiæ episcopos, per litteras questionum diversarum solutionem petentes, Leo pontifex instruxit: Hilarius eisdem ad Romani concilii decisiones recepit. Symmachus papa relegatos in Sardiniam a Trasamundo rege Ariano pavit atque vestivit. Dum tempore persecutionis episcopis ac sacerdotibus, propter edictum regis de aliis episcopis in locum defunctorum non subrogandis, destituerentur, Romana Ecclesia iisdem ministros baptismi aliorumque sacramentorum procuravit, ut constat ex Victore libro primo de Persecutione Vandalica. Sanctus Eugenius Carthaginensis episcopus, in publico conventu cum Arianis acturus, Ecclesiam Romanam, teste eodem Victore libro de

A æquales sunt, sed in potestate et ordine (sicut nostis) differt alter ab altero. Si ergo inter hos qui sine peccato sunt constet istam esse distinctionem, quis hominum abnuat, libenter illorum se dispositioni submittere? Hic (Hinc) enim pax et caritas mutua se vice complectuntur, et manet firma concordia, ac in alterna et Deo placita dilectione sinceritas. Quia igitur umquodque salubriter tunc completur officium, cum fuerit unus ad quem possit recurri, præpositus: vota nostra caritatem tuam latere nolumus, ne qui particeps fuit sollicitudinis, gaudiorum fructus (fructu) reddatur extorris. Et ideo Carthaginensem (Constantinopolitanam leges apud Hormisdam) Ecclesiam ad communionem nostram redisse (dominæ propitiante) tradentibus significamus, alloquimur, et mandatorum, quæ legatis nostris dedimus, seriem in omnibus fuisse completam. De qua parte, ut ad dilectionem tuam plenius perfecte gaudium perveniret, libelli Eulalii fratris et sacerdotis nostri Carthaginensis episcopi, et Justiniani clementissimi principis Orientis sacrarum exemplaria credidimus destinanda, indicantes nihilominus per Orientis partes

Persecutione Vandalica, caput omnium Ecclesiarum publice profitetur. Quid? quod gentiles et Ariani (ut videre est apud eundem Victorem lib. 1 de Persecutione Vandalica, et Gregor. Turon. de Gloria mart., c. 25) Africanos catholicos, Romanos appellarint, non alia de causa, quam quod cum Romana Ecclesia in fide et religione communicarent, ejusque pastorem Christi vicarium, pari culti omnes in litteris suis colerent et observarent.

Cum itaque ex his manifestum sit Africanam Ecclesiam non modo nunquam a Romanæ Ecclesiæ unitate et communionem descivisse, verum potius eandem, etiam persecutionis tempore, velut matrem suæ aliarumque Ecclesiarum agnovisse, quis falsitatis non arguat hanc epistolam, qua Eulalio aliquis Carthaginensis episcopus pro integranda unione libellum obtulisse dicitur, quando omnes episcopi catholici, regnante Gilimere rege Ariano, exsulabant? Quis mendacii non accuset eam quæ, sedente Alexandrie Timotheo ejus nominis tertio episcopo hæretico, fingitur ad Eulalium Alexandrinum (nullus hoc nomine Alexandrinus vixit episcopus, ut patet ex Nicephora aliisque) antistitem transmissa? Quis denique impostura et fraude plenissimam esse non dicat, qua scribitur Africanam Ecclesiam ultra centum annos schismaticam fuisse, quæ ne quidem unius horæ spatium ab unitate Ecclesiæ Romanæ se unquam præcidit? Oportebat tale commentum excogitare, ut Augustinos, Eugenios, Fulgentios, viros sanctitate celeberrimos, cum Aurelio, quem ipsi schismatis auctorem, Prosper vero Aquilanus, *Patrem et dignæ memoriæ nominandum antistitem, cælestis patriæ ciem appellat*, cum agminibus quibusdam sanctorum martyrum ac confessorum, qui tempore persecutionis Vandalicæ pro fide catholica obierant, et matricula et sacra sanctorum tabula expungere possent. Nam si integro abhinc sæculo, nempe a Bonifacio usque ad hæc tempora, Africana Ecclesia in schismate perseveravit, nihil est ut interea aliquis legitima corona martyrii impertiri vel aliquo confessionis præmio munerari potuerit, cum unanimi omnium Patrum consensu certum sit, nullam posse esse schismaticorum coronam, utpote quæ non aliis quam in stadio catholice Ecclesiæ legitime certantibus, concedatur. Vide Baron. in notis martyr. die 16 Octobr. 6. Item ea quæ notavimus supra in concilio Carthag. VI, verbo *Concilium*. Sev. BINUS.

* *Episcopi CP. et Justinii*, habet Horm., ex quo vix maxime patet fraus interpolatoris ridiculi.

plurimos episcopos sic fecisse. Superest ut a nobis A contententibus precibus divinitas exorata concedat, quatenus de aliarum quoque Ecclesiarum redintegratione gratulemur. Ea vero quæ significare curavimus, in eorum sacerdotum, qui fraternitati tuæ vicini sunt, curabis perferre notitiam, ut et ipsi de affectu tantæ rei gratias nobiscum cœlestis misericordię beneficiis referre non cessent. Aurelius enim præfatus Carthaginensis Ecclesiæ olim episcopus, cum (*hæc falsissima*) collegis suis (instigante diabolo) superbire temporibus prædecessorum nostrorum Bonifacii atque Cœlestini contra Romanam Ecclesiam cœpit: se. I videns se modo (more) peccatis (peccantia) Aurelii Eulalii a Romanæ Ecclesiæ communionem segregatum, humilians recognovit se (peccasse), pacem et communionem Romanæ Ecclesiæ petens, subscribendo una cum collegis suis, damnavit apostolica auctoritate omnes scripturas quæ adversus Romanæ Ecclesiæ privilegia factæ quoque ingenio fuerunt.

EXEMPLAR PRECUM EJUS,

ET JUSTINIANI PRÆDICTI PRINCIPIS.

Prima salus est rectæ fidei regulam custodire et a constitutis Patrum nullatenus deviare: et quia non potest Domini nostri Jesu Christi prætermitti sententia, dicentis: *Tu es Petrus, et super hanc petram œdificabo Ecclesiam meam* (Matth. xvi). Et hæc quæ dicta sunt rerum probantur effectibus, quia in sede apostolica extra maculam semper est catholica servata religio. De qua spe et fide minime separari cupientes, et Patrum sequentes constituta, anathematizamus omnes qui contra sanctam Romanam et apostolicam Ecclesiam superbendo suas erigunt cervices; sequentes in omnibus apostolicam sedem, et prædicantes ejus omnia constituta, et per omnia spero, ut in una communionem vobiscum, quam sedes apostolica prædicat, esse merear, in qua est integra et vera Christianæ religionis et perfecta soliditas, præmittens sequestratos a communionem Ecclesiæ catholicæ, id est non consentientes sedi apostolicæ, eorum nomina inter sacra non recitanda esse mysteria. Quod si in aliquo a professione mea deviare tentavero, his quos damnavi complicem mea sententia me esse profiteor. Hanc autem professionem meam manu mea scripsi, et Bonifacio (Hormisdam habet libellus) sancto et venerabili papæ urbis Romæ direxi, damnans et antecessores et successores meos, et omnes qui S. Romanæ et apostolicæ Ecclesiæ privilegia cassare nituntur. Hinc enim supernæ misericordię documentum perdocetur (*Hormisdæ ep. 80, act. 5, concilii CP. sub Menna*), quando et mundani principes causas fidei cum reipublicæ ordinatione conjungunt, et Ecclesiarum præsules, quod ad dispensationem suam pertinet, officii memores exsequuntur. Talibus enim indigebat post discordiæ procellas religio Chri-

Prima salus] Hæc professio fidei Justiniani esse non potest, cum is quatuor annis ante tempus edicte ac date hujus professionis obierit. Justiniani esse nequit, tum quod ex epistola Hormisdæ pontificis ad Hispaniarum episcopos, et ex Joannis Constantino-

stiana rectoribus, qui compressis provida dispensatione turbinibus, diu peregrinatam pacem depulsa tempestate reducerent, ut in futura post sæcula ad propositi sui exempla tendentes, sibi ascribendum indubitanter ostenderent, quidquid Domino placitum posteris pro sua imitatione fecissent. Benedicamus Dominum, fratres carissimi, nostris hoc diebus fuisse concessum, et totis orationum et curarum viribus amittamur, ut quæ Dei ope bene cœpta sunt, ipso adjuvante per omnia compleantur. Sperandum enim est ut ad compagem corporis sui reliqua, quæ adhuc divisa sunt, membra festinent, et a potioribus minora non discrepent. Ad quod, cum me dilectio tuæ Christianæ studio caritatis hortatur, debet quod invitat sequi, et quod amandum suadet amplecti. Simitem enim jam fidei curam gerentes, per religiosam patientiam, par etiam præmium de boni operis speramus affectu. Neque enim difficultatibus est cedendum. Non enim fatigatur asperis fides, nec ad cœlorum ardua per proclive tenditur, nec remunerationem citra laboris exercitium quis mereatur. Unde ne facientes bona deficiamus, specialiter admonemur etiam testante Psalmista: *Beati qui custodiunt iudicium, et faciunt justitiam in omni tempore* (Psalm. cv); quia non initium laboris remunerationem præmii consuevit invenire, sed terminus. Ergo studium sollicitudinis assumentes, quibus est una in communionem societas et credulitas, quemadmodum de unitate sedis apostolicæ et Constantinopolitanæ Ecclesiæ pariter exultamus in Domino, ita de reliquorum quoque (sicut affectione admones) redintegrationem lætemur, et curemus præmii (*forte primum et ita legitur in c. Just.*), ut fidem integritatemque nostram immaculatam ab omni contagione servemus. Nosti enim, frater carissime ac sanctissime, quia ecclesiastica servant vincula concordiam, quæ nos ab hæreticorum tueatur insidiis, per quam etiam canonum custoditur integritas (auctoritas). His in robore suo omni circumspeditione cœvatis, remedia sperantur. Habet enim ecclesiasticarum ordo regularum, et ipsius forma justitiæ, ut medicina rationabilis benigne et fideliter sperantibus non negetur, nec quisquam est ita ab humanitate discretus, quem non a rigore distractionis inclinet cauta simplicitas. Sed ut caute hoc, cæterasque querelas aut errores alicujus ævi (rei) valeas expedire; dilectissime frater, personam meam te in hoc oportet induere, scientem in hujusmodi causis (sicut prædictum est) quid cavendum sit, et ita omnia prævidendum, ut a te non ambigas rationem dispensationis hujus Deo esse reddendam, ita tamen ut eos qui vobis fuerint communionem sociati, vel per vos sedi apostolicæ vestra nobis scripta declarent, quibus etiam et quam continentiam libellorum obtulerint (continentiam libellorum quos obtule-

quod data habeatur sub consulatu Justiniani tertio, cum jam non amplius Bonifacius, sed Joannes Romanæ Ecclesiæ præsideret. Hæc prudens collector epistolarum pontificiarum diligenter considerans, suspectam de obreptione fidei formulam exposcit. Baron. anno 530, num. 5. Sev. Bixus.

Hæc quoque a callido veteratore confictæ